Siin Giala Kɔn̈ Sέwε

Lawa a lon laanka kanaa diε boo

1 1 Lεlε-lεlε Lawa na á lon laanka kanaa da. 2 Kanaa lε gɔ́ɔ̃
kooro na á goã, màn kɔ́n banban. Bǎã tumaa na á goã
mu lεa, wɔlɔ tumaa n ti. Lawa Yiri na á goã bìn diε mu lε
ganaa.
3 Lawa tɔ́n pε: mà "Wɔlɔ fulu bɔ." Wɔlɔ fulu bɔ. 4 Lawa wɔlɔ
fulu yε màn sĩĩn lεa. Á tɔ́n toε̃ á bɔ kɔn ka wɔlɔ ti ni. 5 Á wɔlɔ
fulu bíi mà "Lεawaa", á wɔlɔ ti bíi mà "Tëlo". Wasamiεn yε,
baayεlε dɔ́ yε. Lεawaa bìbinaa pinaa n ka bε nε.
6 Lawa tɔ́n pε doo: mà "Gele yε, a mu na kɔn wɔlɔ paa."
7 Bε nɔ́ n zεnaa miε. Lawa na á bεa gele lε bɔ, a ná a giulun
mu laanka a lalan wɔ na, á n̈ bɔ kɔn nε. 8 Á gele lε bíi mà
"Lon". Wasamiεn yε, baayεlε dɔ́ yε. A lεawaa paa baan̈ wɔ n
ka bε nε.

9 Lawa pɛ doo: mà “Lon giulun mu lɛ nə n tɔ kɔn lɛ bǎã
goon toto ne, wɔlɔ kooro boo la a yɛ.” Á n zɛnaa miɛ. 10 Lawa
wɔlɔ kooro lɛ bíi mà “Tán”, á mu tɔkɔnlɛ lɛ bíi mà “Kɔ̀”. Lawa
yɛ màn sĩĩn lɛa.
11 Lawa tɔ́n pɛ: mà “Tán luu buruu pãlin bɔ: màn tumaa
bɔ, a we ná a tan, a kɔnpɛ ka a tɔrɔ nɛ, da tumaa bɔ, a nɛ kɔ
a kɔnpɛ ka a tɔrɔ nɛ.” Bɛ nə́ n zɛnaa miɛ. 12 Tán luu buruu
pãlin bɔ: màn tumaa bɔ, a we ná a tan á kɔnpɛ ka a tɔrɔ nɛ,
da tumaa bɔ, á nɛ kɔ á kɔnpɛ ka a tɔrɔ nɛ. Lawa yɛ màn sĩĩn
lɛa. 13 Wasamiɛn yɛ, baayɛlɛ dɔ́ yɛ. A lɛawaa sɔɔ baan̈ wɔ pinaa
n ka bɛ nɛ.
14 Lawa tɔ́n wusoo á pɛ: mà “Folon-bɔlen nə bɔ lon gɔ̀nɔn
ganaa, n̈ lɛawaa laanka tëlo a bɔkɔnlɛ nia. Ǹ nə n baa biikoo
nian̈ mànan lɛa, n̈ zɔ́n biikoon nia, ka lɛawaan laanka lèn nɛ.
15 Ka bɛ dɔ nɛ, n̈ boo la, n̈ nə n toa lon gɔ̀nɔn ganaa, n̈ wɔlɔ
fulu kaa tán la.” Á n zɛnaa miɛ. 16 Lawa folon-bɔle dadara màn
paa zɛnaa: n̈ mɛn bɛ́ gole, wasa nɛ, á bɛ koa lɛawaa mìi la; n̈
mɛn bɛ́ boɛɛnɛ, mui ni, á bɛ koa tëlo mìi la. Á leeren dɔn
zɛnaa. 17 Lawa na á n̈ koa lon gɔ̀nɔn ganaa, mà n̈ wɔlɔ fulu kaa
tán la, 18 n̈ goã lɛawaa laanka tëlo mìi la, n̈ wɔlɔ fulu toɛ̃ n̈ bɔ
kɔn ka wɔlɔ ti ni. Lawa yɛ màn sĩĩn lɛa. 19 Wasamiɛn yɛ, baayɛlɛ
dɔ́ yɛ. A lɛawaa sii baan̈ wɔ n ka bɛ nɛ.
20 Lawa tɔ́n wusoo á pɛ doo: mà “Màn yiikoonaa gigiã yɛ
bǎã tumaa a mu li, mà bàanan dɔn nə piɛ̃ n̈ wo lon.” 21 Lawa
kɔ̀ mu giulun màn dadaran da, màn yiikoonaa tɔrɔ mɛn tumaa
bɛ́ tɔ we mu giulun. Á bàan tɔrɔ tumaa dɔ da. Lawa yɛ màn
sĩĩn lɛa. 22 Lawa barka da n̈ ganaa, á pɛ: mà “Mu mànan nə
nɛn bɔ, n̈ mɔnaa, n̈ kɔ̀ mu pã, bàanan dɔn nə mɔnaa tán la.”
23 Wasamiɛn yɛ, baayɛlɛ dɔ́ yɛ. A lɛawaa sooro baan̈ wɔ n ka
bɛ nɛ.
24 Lawa tɔ́n pɛ doo: mà “Tán màn yiikoonaa tɔrɔ tumaa
bɔ, piɛ mànan laanka don mànan nɛ, a dadaran laanka a
bɔnboɛɛnɛn nɛ.” Á n zɛnaa miɛ. 25 Lawa bɛa màn yiikoonaan
lɛn tɔrɔ tumaa da miɛ. Lawa yɛ màn sĩĩn lɛa.
26 Bɛ kio Lawa tɔ́n pɛ kəni: mà “Ǹ daa, n̈sɛn nə minbuiin
nɛ zɛnaa, n̈sɛn dinin kɔnboe lɛa, ka n̈sɛn dinin bɛ́ lɔn. A giã
kɔ̀ mu lin̈ zɔ̀n mìi la, ka bàanan nɛ, ka piɛ mànan laanka don
mànan nɛ, a dadaran laanka a bɔnboɛɛnɛn nɛ.”

27 Lawa na á minbuiin nɛ zɛnaa a din a kɔnboe lɛa,
á zɛnaa ka Lawa din bɛ́ lɔn.
Á ǹ zɛnaa, giĩ laanka lɔ nɛ.
28 Lawa barka da ǹ ganaa, á pɛ ǹ nɛ: mà "Ǹ nɛnyaanan yɛ,
ǹ mɔnaa, ǹ tán pã, ǹ giã a mìi la. Mà ǹ goã kɔ̀ mu liñ zɔ̀n
mìi la, ka bàanan laanka màn yiikoonaa mɛn tumaa bɛ́ tɔ
we tán la." 29 Lawa tɔ́n kɛ pɛ a ti a ganaa: mà "Á ke, mà asɛ
n màn tɔrɔ tumaa laanka da nɛ-kɔle tɔrɔ tumaa koe ǹ la tán
tumaa la, mà bɛ á die ǹ màn-bii biɛ. 30 Sɛnɛ, màn yiikoonaan
mɛnɛn tumaa bɛ́ tán la, ka bàanan tumaa nɛ, màn woo màn
tá piɛ̃ sii, mà asɛ n buu buruu koe bɛn tumaa la, ǹ màn-bii
lɛa." Á n zɛnaa miɛ. 31 Lawa màn mɛn tumaa zɛnaa, á yɛ
mà ǹ tá siĩn parsiini. Wasamiɛn yɛ, baayɛlɛ dɔ́ yɛ. A lɛawaa
sɔrɔ baañ wɔ n ka bɛ nɛ.

2 1 Lon laanka tán nɛ, ka ǹ gɔ́ɔ̃gɔ́ɔ̃ñ mànan tumaa nə́ n
zɛnaa, ǹ nə́ nya. 2 Lawa bɛ́ a ná a di nya á nya, a lɛawaa
sɔbaa baañ wɔ pinaa, á n susu.
3 Lawa barka wɔ bɛa lɛawaa sɔbaa baañ wɔ pinaa lɛ nɛ,
á bɔ á koa a gɔrɔn a din wɔ lɛa. A giala, mà a bɛ́ á màn
tumaa zɛnaa á nya, a na á n susu bɛ lɛ a pinaa.
4 Lawa lon laanka tán da lɔn, bɛ lɛ a boo n ka bɛ nɛ.

Edɛn dùgɔrɔ boo

Dɛnaa Lawa bɛ́ á tán laanka lon zɛnaa ǹ mɛn waáraa,
5 bɛ̀ da kɔ́n ba tán la bɔrɔ wa, buu kɔ́n dɔ banban bɔrɔ wa.
A giala, mà bɛa biikoo li, bɛ̀ Dɛnaa Lawa tɔ́n la kaa tán la
bɔrɔ wa, bɛ̀ minbuiin nɛ dɔ din banban bɔrɔ, á n tán kɔsɛ
wa. 6 Sɛnɛ, mu na á goã soe tán giulun, á n tán tumaa basɛ̃.
7 Dɛnaa Lawa tán tii saa, á zɛnaa minbuiin nɛ lɛa. Á
yiikoonaa baañ piɛ̃ dɔ a nyin ni, á n baa màn yiikoonaa lɛa.
8 Bɛ kio, Dɛnaa Lawa tɔ́n bǎã sonbore kɔ́n zɛnaa
lɛ̀giala-n, ǹ nə́ bíi Edɛn dùgɔrɔ, a ná a min zɛnaa lɛ da walan.
9 Dɛnaa Lawa da tɔrɔ din tumaa bɔ tán la, siĩni yɔrɔ-a, ǹ nɛ
dɔ n kɔɔ̃n lɛ-n. Á yiikoonaa baañ da da dùgɔrɔ lɛ bii, ka sii
bĩɛ̃ laanka sii baraa dɔ̃ñ da nɛ.
10 Tà goon a mu na á goã n toɛ Edɛn, die kiɛ dùgɔrɔ lɛ
ganaa. A nə n toɛ walan doo, a n talɛ kɔn güru sii. 11 Ǹ goon
tɔ n Pisɔn. Bɛ n Avilaa gána tumaa lɛn pɛnɛ. Sana tá bɛa

gána lɛ nɛ; 12 a sana á sĩĩni. Da gon gĩĩ kɔɔ̃n kɔ́n dɔ tá ǹ li, ka
kɔlɔ tɛ-pɛle sĩĩn kɔ́n nɛ. 13 Ǹ tà lɛ goon dɔ tɔ n Giɔɔ̃. Bɛ n Kuusu
gána tumaa lɛn pɛnɛ. 14 Ǹ goon kɔsɔ dɔ tɔ n Tiigrə. Bɛ n baa sii
Assiirii gána a lɛ̀giala gɔn la. A sii baan̈ wɔ n ka Efrati tà nɛ.
15 Dɛnaa Lawa gĩĩ lɛ saa á koa dùgɔrɔ lɛ nɛ, mà a kɔsɔ, a ga
a walan. 16 Á pɛ á laa a ganaa: mà "A tá boe la a dùgɔrɔ dan lɛn
tɔrɔ tumaa a nɛ bii. 17 Sɛnɛ, mà sii bĩɛ̃ laanka sii baraa dɔ̃n̈ da
ke, mà a nyan toa bɛ a nɛ wɔ a lɛ-n wa dɛ! Mà a giala, mà bɛ̀
a ná a nɛ bii ǹ mɛn pinaa, mà á re giɛ̃, mà sàabaa ba bɛ la wa."
18 Dɛnaa Lawa tɔ́n pɛ: mà "A sĩĩni gĩĩ goã a din sɔɔ̃ wa. Mà
asɛ á re dɔmalɛ wole zɛnɛɛ, a din mia lɛa, a kɔ la." 19 Dɛnaa
Lawa don màn tɔrɔ tumaa laanka bàanan tumaa zɛnaa ka tán
tii ni, á ǹ kũ á daa ǹ nɛ gĩĩ lɛ li, a bɛ́ re ǹ tɔ bíi lɔn, asɛ ga bɛ
ganaa. A bɛ́ re tɔ mɛn koe bɛa màn yiikoonaan lɛn ganaa, män
die ǹ bíi ka bɛa tɔ lɛ nɛ. 20 Gĩĩ lɛ́ piɛ mànan laanka don mànan
tumaa tɔ kɔ, ka bàanan tumaa nɛ. Sɛnɛ, a dinmaa na a din mia
yɛ, a dɔmalɛ wole lɛa wa.
21 Dɛnaa Lawa tɔ́n nyüu gole da gĩĩ lɛ ganaa, á nyüu wɔ. A
bɛ́ nyüu ni, Dɛnaa Lawa na á garsawe goon bɔ, á bɛ a bǎã tã
ka sĩĩ ni. 22 Dɛnaa Lawa garsawe mɛn lɛ bɔ gĩĩ ni, á bɛ lɛ zɛnaa
lɔ lɛa, á daa kɔ la. 23 Gĩĩ bɛ́ á yɛ, á kaa a foo la, yáa a n toa: mà
"Taarɛ! Sisia kəni, masɛ din mia goon ne ka kɛ nɛ,
ma din gɔ̀nɔn kɔ́n nɛ ka kɛ nɛ.
Män die bíi mà gĩĩ a paa baan̈ wɔ,
a giala, a na á bɔ gĩĩ ni."
24 Bɛ lɛ na á toa, gĩĩ á re n niɛ a n bɔ ǹ di laanka ǹ dan ganaa,
a n doa kɔn ka a lɔ nɛ, ǹ nə n baa goon.
25 Gĩĩ laanka lɔ nɛ, ǹ dinin min paa tumaa gɔ̀nɔn tontoro
na á goã, min kɔ́n a sìi ba ǹ mia ganaa wa.

Gĩĩ laanka lɔ loo a bɔ Edɛn dùgɔrə-n boo

3 1 Dɛnaa Lawa don mànan mɛnɛn tumaa zɛnaa, miɛ yiri
goã wooro, á la ǹ tumaa nɛ. Á nɔ̀n da lɔ la:
– mà Lawa pɛ ǹ nɛ sonbore, mà ǹ baran dùgɔrɔ lɛ a da nɛ
kɔ́n bii wa?
2 Lɔ miɛ lɛ si:
– mà Ǹsɛn tá boe la ǹ dùgɔrɔ lɛ a da nɛn bii. 3 Sɛnɛ, mà
da mɛn bɛ́ dùgɔrɔ lɛ bii, mà Lawa na á pɛ ǹsɛn manɛ bɛ wɔ

pän li, mà ǹsɛn baran a nɛ bii wa, ǹsɛn baran n gɔn da a
ganaa wa, màn mɛn bɛ́ toɛ ǹsɛn baran gã wa.
4 Miɛ tɔ́n pɛ lɔ nɛ:
– mà Haayii dɛ! Mà ǹ ba re giɛ̃ wa. [5]Sɛnɛ, mà Lawa á doɛ̃,
mà bɛ̀ ǹ nə́ bii ǹ mɛn pinaa, mà ǹ yii á re toɛ̃, mà ǹ tá re ǹ
biɛ ka Lawa din bɛ́ lɔn, ǹ sii bɪ̃̌ɛ laanka a baraa dɔ̃.
6 Lɔ lɛ́ yɛ, mà da nɛ lɛ á sĩin yɔrɔ-a á la yii ni, mà a bii
doamaa nɛ a goã kɔɔ̃n lɛ-n, mà min yii á boe li, mà á boe
la a min yiri bũ. A ná a nɛ goon na, á bii, á ǹ kɔ́n kɔ ǹ zuũ
la a li, a dɔ́ bii. [7]Bɛ kio, ǹ dinin paanan yii toɛ̃ kəni, ǹ nə́
dɔ̃ mà ǹsɛn tontoro ne. Ǹ nə́ tɔ́n gɔ́rɔ luu na, ǹ nə́ wɔrɔ kɔn,
ǹ nə́ yii ǹ bɔsɔ̃-n mɔnaa lɛa.
8 Wasamiɛnɛ, piɛ̃ lɔlɔɔ bɛ́ boe ǹ mɛn waáraa, ǹ nə́ Dɛnaa
Lawa lɛ ma, n bibiĩ dùgɔrɔ lɛ gɔ́ɔ̃ nɛ. Ǹ nə́ nɔmaa ǹ nə́ n
duru a nyɛɛnɛ dùgɔrɔ lɛ a dan bii. [9]Sɛnɛ, Dɛnaa Lawa lɛ
dia giĩ lɛ la, á nɔ̀n da la:
– mà A n maa?
10 Giĩ lɛ ná a lɛ si:
– mà Asɛ ná a lɛ ma dùgɔrɔ lɛ nɛ, mà nyɛ́ɛ ná asɛ kũ, a
giala mà asɛ tontoro ne, mà bɛ lɛ nɛ, asɛ nə́ n duru.
11 Dɛnaa Lawa tɔ́n nɔ̀n da la:
– mà Die na á pɛ nɛ, mà a tontoro ne? Mà asɛ bɛ́ á pɛ nɛ,
mà a baran da nɛ mɛn bii wa, mà a bɛ lɛ bii ya?
12 Giĩ lɛ tɔ́n pɛ:
– mà A din lɔ mɛn lɛ kɔ asɛ la, mà bɛ lɛ na á da lɛ a nɛ kɔ
asɛ la, asɛ tɔ́n bii.
13 Dɛnaa Lawa pɛ lɔ lɛ nɛ:
– mà Wàa na á baa á kɛ zɛnaa?
Lɔ lɛ ná a lɛ si:
– mà Miɛ na a ná asɛ bebele, asɛ da nɛ lɛ bii.
14 Dɛnaa Lawa tɔ́n pɛ miɛ nɛ:
– mà A sii mɛn zɛnaa ke, mà asɛ n die lɛn pɛpiã bíi li. Mà
tɔɔ mànan tumaa laanka don mànan tumaa bii, mà a din nə
die n giɛrɛ tán a nɔ̀ la, mà á re tii bii a yiikoonaabaa biikoo
tumaa li. [15]Ma asɛ á re baraabaa diɛ a laanka lɔ bii ni, mà
asɛ da a tɔrɔ laanka lɔ tɔrɔ bii ni. Mà lɔ tɔrɔ á re a mìi yɔyɔrɛ,
mà a dɔ á re lɔ tɔrɔ yawɛɛ a gòãtoro ganaa.
16 Á tɔ́n pɛ lɔ dɔ nɛ:

— mà Bɛ̀ á nɔ̀ nɛ ǹ mɛn waáraa, mà asɛ á re màn diɛ a nɔmaa
li, mà á re nɛ yii ka là paparɛɛ nɛ. Mà giã kun ka n zuũ-n tá
re goɛ̃ wɛ̃ nɛ a ganaa, sɛnɛ, mà ǹ zuũn die goɛ̃ a mìi la.
17 Bɛ kio á tɔ́n pɛ giĩ lɛ nɛ:
— mà Asɛ bɛ́ á pɛ a laa a ganaa, mà a baran da mɛn a nɛ bii
wa, mà a bɛ́ á n saa a lɔ a boo li á bii, mà asɛ n die lɛn pɛpiã
bíi tán li, a din lɛ taman yii. Mà a yiikoonaabaa gɔ́ɔ̃ nɛ, mà a
là n die paparɛ a tɔn a lɛ-aň bii yɛ a nɛ. 18 Mà á re nyan laanka
buu babaraa boe a gòã giulun, mà tán kɔsɔň màn nɛ á re bii.
19 Mà á re sɛ̀ fuu koɛ̃ a pɛsɛ̃ a tɔn a lɛ-aň màn-bii yɛ, yáa a
wusii a woe tán, a bɛ́ á bɔ tán mɛn lɛ nɛ. Mà a n tii lɛa, mà a
n die wusii a wo tii li.
20 Giĩ lɛ ná a lɔ lɛ tɔ kɔ mà “Ɛvu” (bɛ giala mà “Yiikoonaa”),
a giala a din na á yiikoonaan tumaa a náa baa. 21 Dɛnaa Lawa
tɔɔ ki zɛnaa dɔnkɛ lɛa, á wɔ Aadã laanka a lɔ ganaa. 22 Bɛ kio,
Dɛnaa Lawa tɔ́n pɛ: mà “Minbuiin nɛ á ke, á n baa ka ǹsɛn
bɛ́ lɔn, sii bĩɛ̃ laanka sii baraa doɛ̃ wɔ pän li. Mà sisia, mà yáa
ǹsɛn nə kurii yiikoonaa baaň da kɛ a nɛ bii ganaa. Mà bɛ̀ bɛ
bie wa, mà bɛ̀ á bɛ a nɛ na, á bii, mà a n goɛ̃ a yii n koo miɛɛ,
yáa duduu.”
23 Dɛnaa Lawa nə́ ǹ loo, á ǹ bɔ Edɛn dùgɔrɔ lɛ nɛ, màn
mɛn bɛ́ toɛ ǹ bɔ tán mɛn nɛ, ǹ wo bɛ lɛ kɔsɔ. 24 A bɛ́ á ǹ loo
á ǹ bɔ a nɛ ǹ mɛn waáraa, a na á lon màn yiikoonaan doa
Edɛn dùgɔrɔ lɛ a lègiala gɔn la. Gɔya sà tɛ-bɔle n bɛn gɔn, ǹ
nə́ pipiri bǎã yii ni, yiikoonaa baaň da lɛ a zii lɛduĩ ni.

Les Livres de Genèse et d'Exode en Langue San (Samo)
publiés sous le titre
Siin Giala Kɔň Sɛ́wɛ
laanka
Bɔ Bɛ̀rɛbaa Nɛň Sɛ́wɛ

par
L'Alliance Biblique du Burkina Faso
B.P. 2958
OUAGADOUGOU, Burkina Faso

ISBN 9966-40-360-4
SAN (SAMO) GENÈSE/EXODE 460P UBS-EPF 2M 1994